

KAYNAKLARIN ETKİN KULLANIMI VE LİTERATÜR TARAMASI

Dr. Ali İrfan Baran
10.Ekmud Bilimsel Kongresi
25 Mayıs 2022 Antalya

LİTERATÜR TARAMASI:

- Literatür taraması, belirli bir konudaki akademik kaynakların bir araştırılmasıdır.
- Mevcut bilgilere genel bir bakış sağlamayı, araştırmadaki ilgili teorileri, yöntemleri ve boşlukları tartışmayı amaçlamaktadır.
- Mevcut kaynak ve belgeleri inceleyerek veri toplamaktır
- Literatürde olan bilgilerin toplanması ve yorumlanmasını içeren kapsamlı bir çalışmadır
- Bilimsel alanda, bir bilim dalının çeşitli konularında **kitap, dergi, makale...** gibi çeşitli biçimlerde verilmiş yapıtların taramasıdır.
- Literatür tarama Google taraması değildir.

LİTERATÜR TARAMASI

- İyi bir literatür taraması, ilgili yayınları bulmayı, kaynakları eleştirel bir şekilde analiz etmeyi ve literatürdeki bulguları açıklamayı içermelidir.
- İyi yapılandırılmış bir literatür taraması yalnızca kaynakları özetlemekle kalmaz, aynı zamanda konuyla ilgili durumun net bir fotoğrafını ortaya koymak için analiz yapmayı, sentezlemeyi ve eleştirel değerlendirmeyi de amaçlar.

LİTERATÜR TARAMASI

- Literatür taraması, araştırmada ele alınan konu ve alt konuların ilgili bilgi ve araştırma sonuçları belirlenerek araştırma probleminin tanımlanması sürecinde başlar.
- Araştırma sürecinin tamamında gerçekleştirilir.
- Literatür örneklerini bulmak için öncelikle çalışma konusuna karar vermeli.

LİTERATÜR TARAMASI

- Araştırma problemi belirlenmeden önce ve oluşturduktan sonra ilgili literatürler detaylı bir şekilde incelenir,
- Problem gözden geçirilir ve ilgili literatürle ilişkilendirilir.
- Araştırma sürecinde sistematik yaklaşım gibi, literatür taramasında da sistematik gözden geçirme önemlidir.

LİTERATÜR TARAMASI

- İlgili araştırma konusu hakkında:
- Kim/kimler, ne zaman? Neleri araştırdı?
- Hangi sonuçlara ulaştı?
- Araştırılmayan hususlar nelerdir? sorulara cevap aranmalıdır.

LİTERATÜR TARAMASI

- Literatür taraması ile araştırma konusuyla ilgili önceden yapılmış çalışmalar incelenir
- Konuyla ilgili geniş çaplı bilgi elde edilir ve araştırmacının konu hakkındaki düşünceleri şekillenir.
- Aynı konuda önceden yapılmış araştırmalarda eksik kalmış ya da geliştirilmeye açık noktalar varsa araştırmada bu kısımlara odaklanılabilir.

LİTERATÜR TARAMASI

- Literatür taramasında araştırmacı, aynı ya da benzer konularda çalışmaları inceler
- Kendi çalışmasının literatür içinde nerede yer alacağını belirler.
- Ne kadar fazla literatür taranırsa o kadar kolay tez/makale yazmak o kadar kolaylaşır.
- İyi bir makale nasıl yazılır sorusunun cevabı iyi bir literatür taramasında yatar.

LİTERATÜR TARAMASI

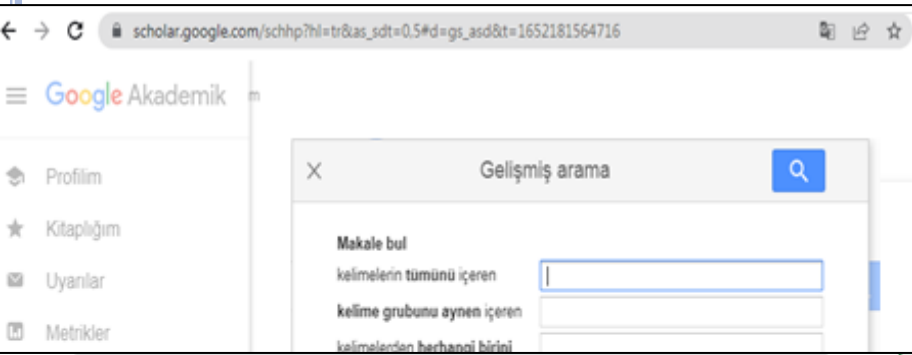
- Literatür taramasını sistematik olarak yapabilmek için ilk olarak araştırmacı konusunu bir cümle ile özetlemeli
- Sonra anahtar kelimeleri belirlemeli
- Sistematik literatür taramasında hangi kelimelerin aranacağı, hangi kaynaklara öncelik verileceği ve hangi kaynaklardan yararlanacağı oldukça önemli
- Bunun için sistematik literatür taraması yapılırken araştırmacılar, dahil etme – hariç tutma kriterlerini kullanmalı

- İlgili veri arama tabanına veriye ulaşmak için anahtar kelimeler ayrı ayrı veya birlikte aranma seçeneğine göre yazılır (ve/veya--and/or)
- Bilinen bir çalışmaya ulaşmak için author, title yazılarak aranabilir.
- Sadece title, abstract araması ..vs yapılabilir.

SIK KULLANILAN VERİ TABANLARI

Google Akademik

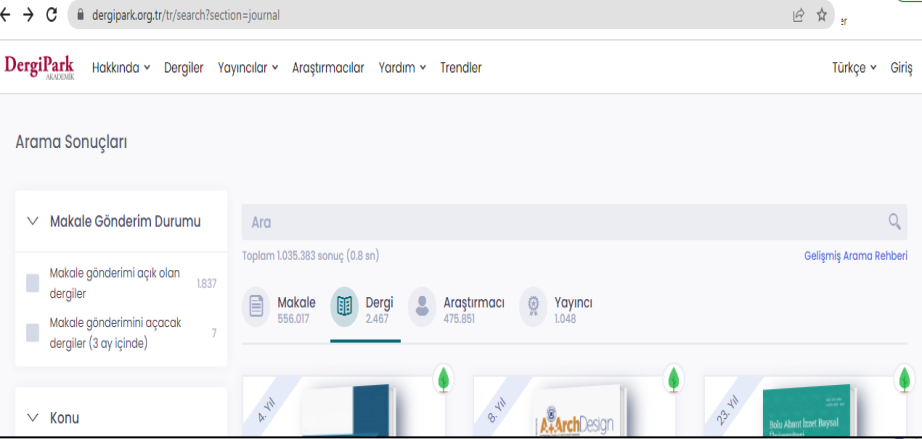
Gelişmiş arama

Makale bul

kelimelerin tümünü içeren

kelime grubunu aynen içeren

kelimelerden herhangi birini

DergiPark

Hakkında Dergiler Yayıncılar Araştırmacılar Yardım Trendler

Türkçe Giriş

Arama Sonuçları

Makale Gönderim Durumu

Ara

Toplam 1.035.383 sonuç (0.8 sn)

Gelişmiş Arama Rehberi

Makale 556.017

Dergi 2.467

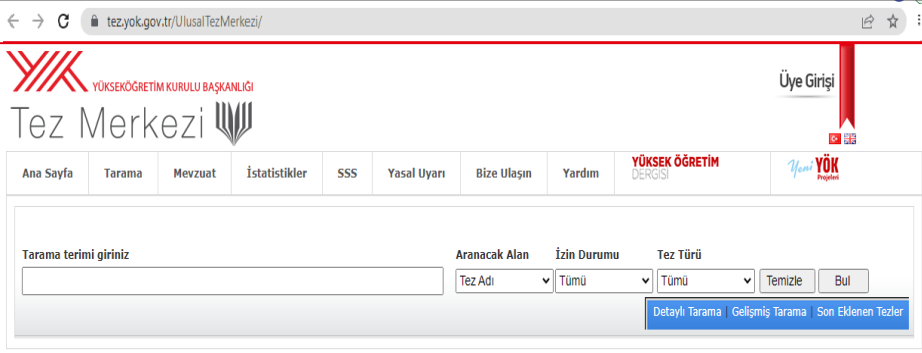
Araştırmacı 475.851

Yayıncı 1.048

Makale gönderimini açık olan dergiler 1837

Makale gönderimini açacak dergiler (3 ay içinde) 7

Konu

Tez Merkezi

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI

Üye Girişi

Ana Sayfa Tarama Mevzuat İstatistikler SSS Yasal Uyarı Bize Ulaşın Yardım

YÜKSEK ÖĞRETİM DERGİSİ

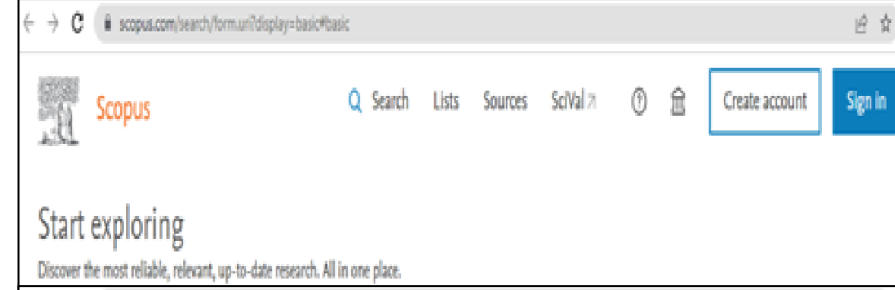
Yeni YÖK Projesi

Tarama terimi giriniz

Aranacak Alan İzin Durumu Tez Türü

Tez Adı Tümü Tümü Temizle Bul

Detaylı Tarama Gelişmiş Tarama Son Eklenen Tezler

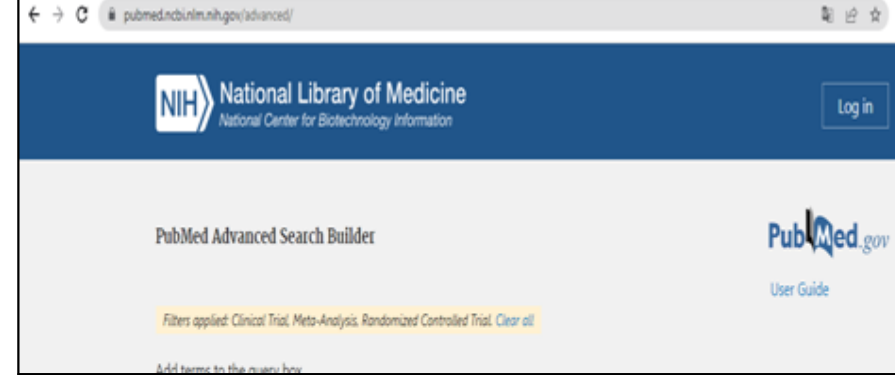
Scopus

Search Lists Sources SciVal

Create account Sign In

Start exploring

Discover the most reliable, relevant, up-to-date research. All in one place.

National Library of Medicine

National Center for Biotechnology Information

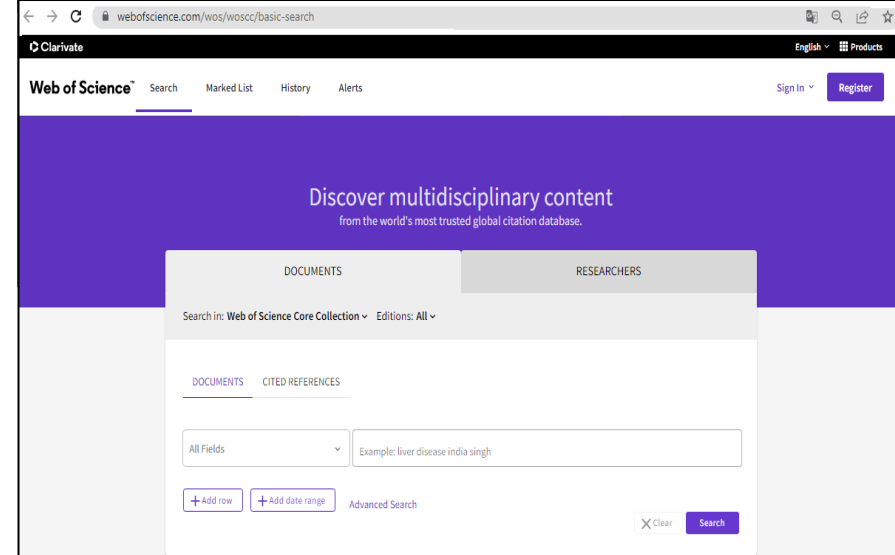
Log in

PubMed.gov

User Guide

Filters applied: Clinical Trial, Meta-Analysis, Randomized Controlled Trial. Clear all

Add terms to the query how

Clarivate

Web of Science

Search Marked List History Alerts

Sign In Register

Discover multidisciplinary content

from the world's most trusted global citation database.

DOCUMENTS RESEARCHERS

Search in: Web of Science Core Collection Editions: All

DOCUMENTS CITED REFERENCES

All Fields Example: liver disease india singh

+ Add row + Add date range Advanced Search

Clear Search

KAYNAKLARIN ETKİN KULLANIMI

- Araştırmacı, konuyla ilgili makale, kitap ve web sayfalarında yer alan bilgilerden özellikle araştırma makalelerine yer vermeli
- Literatür taramasında birincil ve ikincil kaynaklardan yararlanır.
- **Birincil kaynaklar:**
- Orijinal araştırma çalışmaları ve yazılar
- Bilimsel dergilerde yer alan deneye dayalı araştırmalar, araştırma raporları ve tezler

KAYNAKLARIN ETKİN KULLANIMI

- **İkincil kaynaklar:**
- Birincil kaynakların bir sentezi
- Bunlar orijinal bir araştırmayı özetleyen ve ansiklopedi veya dergilerde yer alan makalelerdir.
- Birincil kaynağa ulaşmanın mümkün olmadığı durumlarda (yayının baskısının kalmaması veya yayınlanmamış doktora tezi, vb) ikincil kaynak gösterimine başvurulabilir.
- İkincil kaynakların kullanımından mümkün olduğunca kaçınmalı veya sınırlı sayıda kullanılmalı (...)

